

Processutvärdering av utvecklingsarbetet

i Kalmar län

Borgholms kommun

Emmaboda kommun

Högsby kommun

Nybro kommun

Torsås kommun

Västerviks kommun

Eksjö kommun

Hultsfreds kommun

Mörbylånga kommun

Oskarshamns kommun

Vimmerby kommun

September 2013

Sammanfattning

Regionförbundet i Kalmar län har tillsammans med elva kommuner genomfört en luppenkät hösten 2012. Det gemensamma arbetet har bestått av samordning av en projektledare, nätverk, forskare för resultatsammanställning och analys samt konferenser. LoBAB Utveckling AB har följt arbetet i en processutvärdering.

Lupp – lokal uppföljning av den lokala ungdomspolitiken – är en enkät som kommuner och regioner kan använda för att få kunskap om ungas situation, deras erfarenheter och synpunkter. Meningen är att enkäten skall ligga till grund för utvecklingsarbete som förbättrar ungas situation. Lupp har utformats av Ungdomsstyrelsen som ett led i uppdraget, från regering och riksdag, att följa upp och analysera ungas livssituation.

Processutvärderingen har gjorts genom intervjuer med styrgrupper, deltagare i nätverk och tjänstemän i kommuner, gymnasieförbund och regionförbund. Utvärderaren har deltagit i luppenätverket samt haft återkommande träffar med projektledaren. Totalt har drygt 100 personer intervjuats.

Lupparbetet består av flera delar; 1. Genomförande av enkäten. 2. Sammanställning av resultat. 3. Analys av resultatet. 4. Prioritering och beslut. 5. Åtgärder som genomförs med anledning av resultatet.

Respektive kommun, Borgholm, Emmaboda, Hultsfred, Högsby, Mörbylånga, Nybro, Oskarshamn, Torsås, Vimmerby och Västervik i Kalmar län, Eksjö i Jönköpings län samt Kalmarsunds gymnasieförbund har organiserat och ombesörjt att enkäterna besvarats i årskurs 8 i grundskolan samt årskurs 2 på gymnasiet.

Flera av kommunerna har en genomarbetad organisation och har vidtagit en rad åtgärder med anledning av luppundersökningen som gjordes 2009. Andra gör ett gediget arbete med att samla in enkätsvaren men har inte någon handlingsplan eller organisation för att ta tillvara resultatet, så att det säkert leder till åtgärder.

Utvärderingen har kommit fram till att organisering, förankring och styrning med utgångspunkt i kommunernas högsta ledning är av största vikt. Resultatet behöver tas om hand på samma sätt som andra frågor i strategier, planer, budget, verksamhetsplanering, åtgärder och uppföljningssystem. Informationen om Lupp behöver finnas tillgänglig för kommuninvånarna på kommunernas hemsidor.

Den regionala samordningen med projektledare och luppenätverk har varit värdefull för erfarenhetsutbyte och stöd åt arbetet i respektive kommun. Tidsschemat för resultatsammanställningen har inte följts. Det har uppstått problem med jämförelser med tidigare år genom att Ungdomsstyrelsen har ändrat frågor och svaralternativ i enkäten.

I framtida lupparbete kan följande vara grund för samarbete: nätverksträffar (2-4 gånger per år), regional samordnare som sammankallar och dokumenterar, projekttjänst eller konsult som sammanställer resultat samt forskare för analys och gemensamma konferenser.

Innehållsförteckning

1.	INLEDNING	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Lupp i Kalmar län	4
1.3	Enkäten Lupp	5
1.4	Läsanvisning	5
2.	TILLVÄGAGÅNGSSÄTT I UTVÄRDERINGEN	6
2.1	Tillvägagångssätt och insamlat material	6
2.3	Avgränsning	6
3.	ORGANISATION OCH GENOMFÖRANDE AV LUPP	7
3.1	Tidplan och genomförande av Lupp 2012	7
3.2	Organisering av luppenkäten	8
3.3	Luppnätverket	8
3.4	Regionförbundets samordning av Lupparbetet	10
4.	ANALYS OCH SLUTSATSER	12
4.1	Inför fortsatt lupparbete	12
5.	LUPP I REGION OCH KOMMUNER	16
5.1	Regionförbundet i Kalmar län	16
5.2	Kalmarsunds Gymnasieförbund	17
5.3	Borgholms kommun	17
5.4	Eksjö kommun	19
5.5	Emmaboda kommun	21
5.6	Hultsfreds kommun	22
5.7	Högsby kommun	24
5.8	Mörbylånga kommun	25
5.9	Nybro kommun	26
5.10	Oskarshamns kommun	28
5.11	Torsås kommun	29
5.12	Vimmerby kommun	31
5.13	Västerviks kommun	32

Förteckning över figurer

1.	Tidplan med en schematisk bild över LUPP genomförandet 2012	7
2.	Övergripande skiss - organisering av lupparbetet i Kalmar län 2012	8

Förteckning över tabeller

1.	Genomförda intervjuer i utvärderingen av Lupp 2012-2013	6
2.	Kommunernas kontaktpersoner, titlar, organisatorisk tillhörighet och tid för Lupp	9

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Regionförbundet i Kalmar län har tillsammans med tio av länets tolv kommuner samt Eksjö kommun genomfört enkätundersökningen Lupp – Lokal Uppföljning av Ungdomspolitiken – i oktober 2012. Det är andra gången undersökningen genomförs av flertalet kommuner i Kalmar län. Regionförbundet har haft övergripande ansvar för genomförande, analys och samordning av Lupp. Den gemensamma lupporganisationen finansierades genom avgifter från deltagande kommuner samt regionala tillväxtmedel från Regionförbundet.

LoBAB Utveckling AB, Lena Lernå, har utvärderat *Lupp – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken* – på uppdrag av Regionförbundet i Kalmar län. Av förutsättningarna för uppdraget framgår att syftet med processutvärderingen av Lupp 2012 var att följa upp kommunerna och regionförbundets arbete med Lupp.

1.2 Lupp i Kalmar län

I bakgrunden till varför Lupp genomförs beskrivs att kommunerna i Kalmar län står inför stora utmaningar med generationsväxling på arbetsmarknaden och att unga flyttar till storstäder.

Lupp rör sig på flera nivåer genom enkätsvaren som skapar jämförbarhet såväl nationellt som regionalt, lokalt och inom kommunen, är sektorsövergripande och omfattar genomförande, uppföljning och användning inom en rad olika samhälls- och verksamhetsområden. Många människor och professioner berörs. För att nå en förändring krävs att kommunerna har en organisation och är rustad för att ta hand om resultatet och att de som fattar beslut också har mandat att göra det.

Det övergripande syftet med Lupp är att stimulera kommunerna att utveckla en kunskapsbaserad och sektorsövergripande ungdomspolitik. Genom deltagande i Lupp kan politiker och tjänstemän bland annat formulera mätbara mål för den kommunala verksamheten samt få djupare insikter om ungdomar.

Den nationella ungdomspolitiken skall skapa förutsättningar för att Sveriges 1,6 miljoner unga (13-25 år) ska ha ett bra liv. Det kan handla om att ha en bra levnadsstandard, att må bra, att kunna påverka sitt eget liv och att ha samma rättigheter och möjligheter att delta i samhället som andra grupper har.

Målen för ungdomspolitiken är att alla ungdomar mellan 13 och 25 år ska ha verklig tillgång till inflytande och verklig tillgång till välfärd. Den nationella ungdomspolitiken bestäms av regering och riksdag. Ungdomsstyrelsen ansvarar för att följa upp och analysera ungas livssituation inom de ungdomspolitiska huvudområdena. Ungdomsstyrelsen använder Lupp som en del i uppdraget av regeringen att stötta kommunerna i deras ungdomspolitiska arbete.

1.3 Enkäten Lupp

Lupp är en enkät som kommuner, regioner och stadsdelar kan använda för att få kunskap om ungas situation, deras erfarenheter och synpunkter. Meningen är att enkäten skall ligga till grund för utvecklingsarbete som förbättrar ungas situation. Frågorna ger svar på hur unga uppfattar inflytande, demokrati, arbete, hälsa, fritidsutbud, situationen i skolan och vilka framtidsplaner de har. Lupp är utformad av Ungdomsstyrelsen i samråd med kommunrepresentanter och forskare. Lupp genomfördes första gången 2001 och har genomförts i ungefär hälften av landets kommuner.

Enkäten är anpassad för tre olika grupper:

- unga 13-16 år
- unga 16-19 år
- unga vuxna 19-25 år.

Enkäterna, tips, manualer och råd finns på Ungdomsstyrelsens hemsida www.ungdomsstyrelsen.se. Ungdomsstyrelsen erbjuder stöd och kontakt under tiden kommuner gör Lupp samt utbildning kring ungdomspolitik.

Resultatet av Luppenkäterna finns tillgängliga för kommunerna på Ungdomsstyrelsens hemsida i form av statistik som kan kombineras på olika sätt med hjälp av ett statistikverktyg kallat w-lupp. Ungdomsstyrelsen gör inte rapporter och sammanställningar.

1.4 Läsanvisning

Denna rapport inleds med en sammanfattning med de viktigaste slutsatserna som dragits i utvärderingen.

Avsnitt 1 beskriver övergripande Lupp och bakgrunden till arbetet. Av avsnitt 2 framgår hur utvärderingen har gjorts och vilket material som har samlats in.

I avsnitt 3 beskrivs hur lupparbetet har organiserats och genomförts. I avsnitt 4 redovisas utvärderarens analys och slutsatser av lupparbetet i Kalmar län och Eksjö kommun.

Avslutningsvis återfinns i avsnitt 5 en resumé kring regionens och respektive kommunernas lokala ungdomspolitik så som den har beskrivits för utvärderaren.

2. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT I UTVÄRDERINGEN

Utvärderingen av lupparbetet i Kalmar län och Eksjö kommun har genomförts under april 2012 – september 2013. Utvärderaren har följt arbetet och gjort ett antal nedslag för att identifiera framgångsfaktorer och möjligheter till utveckling av lupparbetet i en processutvärdering, en så kallad lärande utvärdering.

2.1 Tillvägagångssätt och insamlat material

Under arbetets gång har förslag lämnats kring vad som kunde göras för att utveckla och förbättra lupparbetet utifrån projektbeskrivningen och utvärderingens resultat.

Utvärderaren har följt lupp nätverkets möten och varit bollplank till projektledaren. Vid nätverksmöten har resultat från utvärderingen redovisats och diskuterats för att medverka till lupparbetets utveckling.

Materialet i utvärderingen består av intervjuer i kommunerna samt regionförbundet, telefonintervjuer, samt observation vid nätverksmöten och konferenser. Utvärderaren har tagit del av inbjudningar, projektledarens anteckningar från nätverksmöten samt pressmeddelanden och artiklar, rapporter och informationsmaterial.

Kontaktpersonerna i lupparbetet har intervjuats vid två tillfällen, i maj 2012 och i juni 2013. Hösten 2012 besökte utvärderaren kommunerna och träffade styrgrupp eller motsvarande för att få en bild av planering och genomförande av den lokala ungdomspolitiken. Besöket i Torsås gjordes i januari 2013 och Högsby i juni 2013.

Tabell 1. Genomförda intervjuer i utvärderingen av Lupp 2012-2013

Kommun/Organisation	Antal intervjuade	Antal person-intervjuer
Borgholm	17	19
Eksjö	6	9
Emmaboda	9	11
Hultsfred	6	8
Högsby	7	2
Mörbylånga	17	19
Nybro	6	7
Oskarshamn	12	15
Torsås	6	8
Vimmerby	7	11
Västervik	3	5
Kalmarsunds Gymnasieförbund	2	3
Regionförbundet i Kalmar län	5	8
Summa	103	125

2.3 Avgränsning

Utvärderingen omfattar regionförbundet och kommunernas arbete med den lokala ungdomspolitiken i form av enkäten Lupp genomförd 2012. Utvärderingen omfattar inte resultatet av enkäten, användningen av resultatet, forskarnas arbete eller utvärdering av de konferenser regionförbundet har anordnat.

3. ORGANISATION OCH GENOMFÖRANDE AV LUPP

3.1 Tidplan och genomförande av Lupp 2012

Borgholms kommun, Emmaboda kommun, Eksjö kommun, Hultsfreds kommun, Högsby kommun, Mörbylånga kommun, Oskarshamns kommun, Torsås kommun och Vimmerby kommun har tidigare genomfört enkätundersökningen Lupp. Två kommuner, Nybro och Västervik, har inte tidigare genomfört enkätundersökningen.

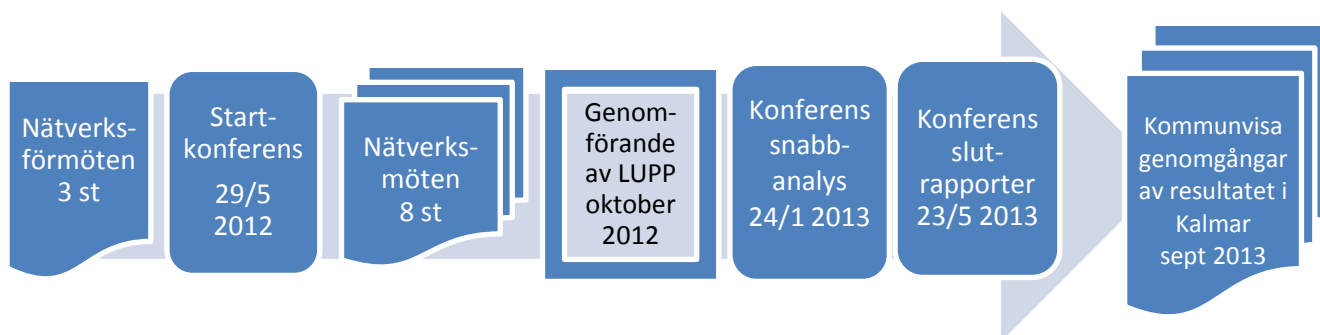
Kalmar kommun, som genomförde Lupp 2008, och Mönsterås kommun som genomförde Lupp 2009, har valt att inte genomföra Lupp 2012. Utöver de tio kommunerna i Kalmar län har Eksjö kommun i Jönköpings län valt att delta i den gemensamma undersökningen och redovisningen av resultat samt jämförelser som samordnats av regionförbundet.

Inför luppgenomförandet har åtta av kommunernas kontaktpersoner samt regionförbundets projektledare deltagit i en niodagarsutbildning anordnad av Ungdomsstyrelsen. I utbildningen ingick också fem dagars utbildning för berörda chefer samt att förtroendevalda politiker deltog kursens första och sista dag.

Lupp genomfördes i grundskolans årskurs 8 samt gymnasieskolans andra år. Senast Lupp genomfördes i länet var 2009. De elever som 2009 gick i årskurs 8 gick 2012 i andra året på gymnasiet. På detta sätt skall jämförelse kunna göras dels mellan elever som deltagit i båda undersökningarna, i årskurs 8 år 2009 och år 2012 i gymnasiet andra år, dels mellan svar från elever i respektive årskull de båda åren.

När Lupp genomfördes 2009 analyserades resultatet på regional och lokal nivå av Mats Trondman och Åsa Johansson vid centrum för kultursociologi vid Linnéuniversitetet som också skrev en rapport. I analysen användes fem olika sfärer; tillitens sfär, delaktighetens sfär, erkännandets sfär, skolans sfär och fritidens sfär, vilka har kunnat ligga till grund för kommunernas och regionens utvecklingsarbete inom ungdomspolitiken. Tanken var att de 2009 formulerade sfärerna skulle vara utgångspunkt för jämförelse vid analysen av 2012 års luppresultat.

I 2009 års luppundersökning medverkade Astrid Lindgrens hembygd. Som ett resultat av arbetet med Lupp 2009 utarbetade regionförbundet och kommunernas ansvariga i Kalmar län en handbok "från Lupp till handling" som har spridits i länet och över riket.

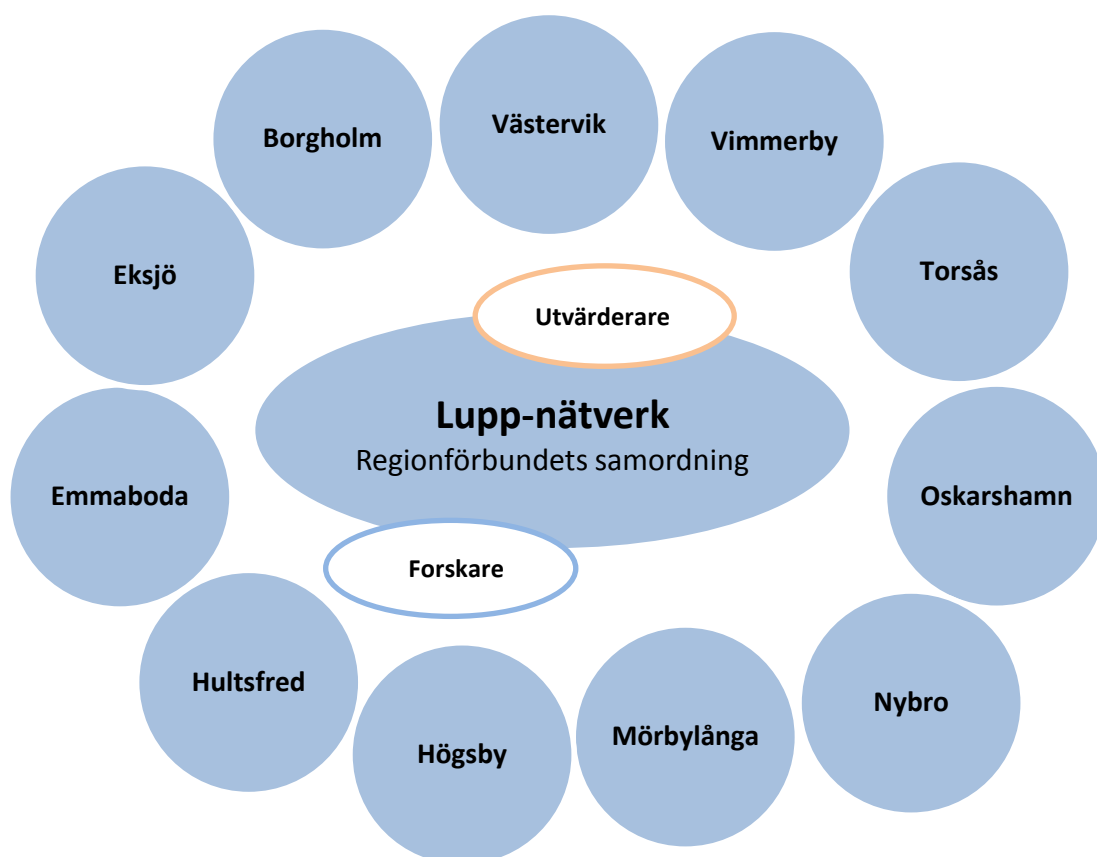

Figur 1. Tidplan med en schematisk bild över luppgenomförandet 2012

3.2 Organisering av luppenkäten

Datainsamlingen i Lupp görs via en webbenkät på Ungdomsstyrelsens hemsida. Varje kommun har ansvarat för och lagt upp sin insamling på det sätt som de har funnit lämpligast och möjligt.

För lupparbetet har kommunerna och regionförbundet bildat ett gemensamt nätverk. Nätverket har samlats för att dra upp riktlinjerna för arbetet och byta erfarenheter. Det har inte funnits någon övergripande styrgrupp för hela länets lupporganisation.

Figur 2. Övergripande skiss - organisering av lupparbetet i Kalmar län 2012

3.3 Lupp-nätverket

I Lupp-nätverket har ingått en representant från var kommun samt projektledaren. Vid några möten har en handläggare vid Kalmarsunds Gymnasieförbund deltagit. Lupp-nätverket har haft åtta möten under projekttiden, alla utom ett, har varit i Oskarshamn, ett var i Kalmar. Närvaron har varit god. Flera av kommunerna har vid mer än ett nätverksmöte haft fler än en närvarande. Utvärderaren har medverkat vid ett antal av nätverksmötena.

Sammantaget berättade deltagarna att nätverksmötena har varit värdefulla och gett utbyte av erfarenheter i planerandet och genomförandet av Lupp. Ett problem som angavs var att deltagarna i nätverket har haft olika ansvarsområden, tillhör olika förvaltningar samt har olika möjlighet att lägga tid på Lupp och olika uppdrag i lupparbetet.

Utvärderaren: Vilken nytta har ni haft av lupp nätverket?

Så där, vi har inte samma nivåer på frågan och olika kunskap. Vi ser det olika mycket som en folkhälsofråga. Personen kan vara en fritidsledare, och vi har ingen samsyn, regionförbundet är viktiga. Vilka kriterier för att vara med och vad, borde diskuteras av ansvarig från regionförbundet. Deltagare i Lupp nätverket

En fråga som togs upp av flera intervjuade är antalet nätverksmöten, några menar att det har varit för många möten i nätverket. Andra resonerade kring regionförbundets roll och om det är möjligt att göra en gemensam rapport i kommande luppomgångar. Två har spontant kommenterat utvärderingen.

Nätverket har varit värdefullt och håller oss på banan. Det har varit bra med utvärderingen – att reflektera och ställa frågor som vi inte gör själva. Det belyser arbetet. Väldigt bra för idéer, tankar – inte alltid direkt jämförbart med egna arbetet men ändå. Dock är frågan hur regionförbundet ska jobba med frågan i fortsättning. Det kan innebära att det är färre kommuner som är med – då missar vi regionen som helhet. Deltagare i nätverket

De som gjorde luppundersökningen för första gången berättade att de genom nätverket tagit del av de övrigas erfarenheter. De menar att det har varit bra att få veta vad som går bra och vad som inte är så bra, *att kunna plocka russin*. Flera deltagare i nätverket har framhållit Oskarshamn som ett positivt föredöme i arbetet.

Tre av kommunerna har, efter en idé från Torsås, samlats för att gemensamt utbilda sommarjobbare som på olika sätt analyserat och beskrivit resultatet av luppundersökningen. Få har haft kontakt med varandra per telefon eller epost utöver nätverksträffarna.

Tabell 2. Kommunernas kontaktpersoner, titlar, organisatorisk tillhörighet och tid för Lupp

Kommun	Titel	Organisatoriskt	Arbetstid Lupp	Andra uppgifter
Borgholm	Personalkonsulent	Personalavdelning	10 %	Personal
Eksjö	Barn och ungdomschef	Barn och ungdomssektorn	Ej specificerat	Chef
Emmaboda	Kommunsekreterare	Kommunledning	20 %	Ungdomspolitik
Hultsfred	Fritidsassistent	Kultur och fritidsförvaltning	Den tid det tar	Fritidsgårdar
Högsby	Kultur & fritidschef	Mjuk sektor	Ej specificerat	Chef
Mörbylånga	Fritidsgårdschef	Mjuk sektor Barn och ungdom	Ej specificerat	Chef
Nybro	Utvecklingssekreterare	Kommunledning	Ej specificerat	Folkhälsa & Utveckling
Oskarshamn	Hälsosamordnare	Personalavdelning	Ej specificerat	Folkhälsofrågor
Torsås	Ungdomssamordnare	Socialförvaltning	Ingår i tjänst	Ungdomsfrågor
Vimmerby	Fritidsledare	Kultur & Fritid – Fabriken	Ingår i tjänst	Fritidsledare
Västervik	Fritidsgårdschef	Fritidsförvaltning	25-30 %	Fritidsgårdar

Kommunernas kontaktpersoner i lupp nätverket har dels haft olika roller, ansvar och uppdrag i genomförandet i sina kommuner dels olika mandat när det gäller Lupp och tillhör dessutom olika förvaltningar i sin kommun. Några har konkret informerat elever och lärare och varit med i klassrummet när enkäten har fyllts i. Dessa kommuner har utöver kontaktpersonen även en chef eller samordnare som övergripande har ansvarat för lupporganiseringen, ett par av dem har varit med på någon av nätverksträffarna. Några i nätverket har ledande befattningar och både mandat och resurser när det gäller att nå politiska ledningen, och har haft medarbetare som har gjort själva luppundersökningen.

3.4 Regionförbundets samordning av Lupparbetet

Projektledaren för Lupp, som är ungdomssamordnare på Regionförbundet i Kalmar län, har organiserat möten i nätverket, konferenser för kommunerna samt haft kontakt med Ungdomsstyrelsen. En annan uppgift har varit att upphandla utvärderare och forskare samt ställa krav på utvärderaren och forskarna i enlighet med uppdraget.

Mitt uppdrag är att förvalta och samordna Lupp, att hålla kontakt med politiker i regionförbundet och kommunerna samt kontaktpersoner, Ungdomsstyrelsen och forskarna. Projektledaren

Projektledaren har gett direkt stöd till kommunerna i deras arbete med luppundersökningen, och på begäran, medverkat vid planeringsmöten i kommuner och informerat om hur materialet kan hämtas från Ungdomsstyrelsens hemsida.

Regionförbundet har tillsammans med Kumulus låtit göra en informationsfilm om Lupp som distribuerats till kommunerna att användas t.ex. på skolornas interntv och på fritidsgårdar. För att göra material, filmer, redovisningar m.m. tillgängligt har projektledaren öppnat ett lupparbetsrum på regionförbundets hemsida.

Samtliga kommuners kontaktpersoner har uttalat sig i positiva ordalag om projektledarens arbete och sett den gemensamma samordningen av Lupparbetet som ett stöd i det egna kommunala lupparbetet.

Projektledaren har gett oss jättebra backup. Med information om tidplan, kontaktpersoner, ett regionalt tänkande, ser helheten i regionen. Kontakten med har varit bra, vi har ringt, projektledaren har svarat och funnits där. Deltagare i nätverket

En del i projektledarens arbete har varit att organisera och planera tre konferenser för ömsesidigt lärande, erfarenhetsutbyte och sprida resultatet från forskarnas analys av luppundersökningen.

I maj 2012 ordnades en uppstartskonferens där länets kommuner och Dalarna berättade om erfarenheter från tidigare luppundersökningar. Forskaren berättade om 2009 års analys och rapport. 107 personer från de olika kommunerna deltog.

Konferensen i januari 2013 skulle ge en första inblick i resultatet av Lupp 2012. I en fullsatt lokal, 205 personer, i Kalmar, berättade forskarna om resultatet när det gäller frågor kring de ungas uppfattning om de ska flytta från sin nuvarande bostadsort eller stanna efter gymnasiet. Redovisningen byggde också på en analys av statistik från SCB kring faktisk flyttning och återvändande till kommunerna.

Konferensen i januari var en katastrof, vi skulle ha önskat mer resultat, det var för smalt. Även slutkonferensen var något smal. Man kände sig inte berörd. Kommunrepresentant

Andra konferensen kring resultatet av Lupp 2012 anordnades i Hultsfred den 23 maj 2013, 158 personer deltog. Forskarna berättade om delar av resultatet och analyserade utifrån annan ungdomsforskning. En del av tiden var avsatt för kommunvisa dialogmöten kring resultatet och fortsatt ungdomspolitiskt arbete.

Nu var andra konferensen bättre. Regionförbundets upplägg var jättebra. Det är viktigt att hela länet ses som resultatenheter inte bara kommunnivå. Samarbetet har gett mycket. Alla kan inte vara bra på allt. Vi måste samverka, politiker, högre tjänstemän och fotfolk. Deltagare i nätverket

Som svar på frågan om nyttan med regionförbundets samordning framfördes också positiva ordalag kring konferenserna.

Det har inte ingått i utvärderingsuppdraget att följa forskarnas medverkan i projektet. Men forskarnas medverkan har varit en viktig del i projektledarens samordningsuppdrag och den gemensamma resultatredovisningen.

I samband med att forskarna tog del av de sammanställda luppsvaren upptäckte de att enkäten var förändrad sedan 2009. Dels var ett svarsalternativ "vet inte" tillagt på ett stort antal av frågorna. Dels var flera av frågorna som ingick i de sfärer som forskarna använde i analysen 2009 borttagna eller förändrade.

Ett problem som återkommit vid luppnettverkets möten och i utvärderarens intervjuer har varit att det har tagit lång tid innan resultatet från Lupp har presenterats, men också att rapporter inte presenterats från forskarna vid den tidpunkt som utlovats. Vid ett tillfälle fick kommunerna en statistiksammanställning på kommunnivå som inte var avtalad. Flera av kommunerna hade på egen hand sammanställt liknande uppgifter och menade att det därför blev ett dubbelarbete.

En brist är att vissa frågor är ändrade. Det har varit tvetydigt med vad vi ska få ut av forskarna, det har medfört dubbelarbete med listorna. Vad vi skulle få – vilket material och vilka möten. Jag efterlyser tydlighet och struktur kring informationen. Deltagare i nätverket

Beträffande tidplanen för redovisningen av resultatet av Lupp har flera kontaktpersoner framfört att återkopplingen i maj 2013 kom fel i tiden, precis innan sommaren.

När enkäten gjordes i höstas borde resultatet kunnat presenteras i april. Det hade varit bättre. Deltagare i nätverket.

Projektledaren har varit länk mellan länets kommuner och Ungdomsstyrelsen. Flera kommuner har också haft direkt kontakt med Ungdomsstyrelsen. Oskarshamns kommun har medverkat med programpunkt vid Ungdomsstyrelsens konferenser. Genom nätverket i länet har projektledaren kunnat framföra synpunkter och erfarenheter från kommunerna till Ungdomsstyrelsen. Kommunernas representanter menar att kontakten med regionens projektledare har gett svar på de frågor som uppstått och att det varit en fördel att ha en samordnare på nära håll.

De synpunkter som framförts kring Ungdomsstyrelsen har främst handlat om att statistikverktyget w-lupp inte har varit flexibelt utan tidskrävande och därför inte varit användbart för egna sammanställningar. Förvåning har uttryckts från kommunerna att Ungdomsstyrelsen har gjort ändringar i enkäten utan dialog med forskaren som analyserade tidigare års undersökningar. Projektledaren har inte fått någon förklaring till förändringarna, som har kunnat återföras till kommunerna. Jämförelse mellan resultat över åren är en av Lupps förtjänster.

4. ANALYS OCH SLUTSATSER

Regionförbundet och tio kommuner i Kalmar län har tillsammans med Eksjö kommun och Gymnasieförbundet gjort ett ambitiöst och gediget arbete för att samla in ungdomars inställning i en rad frågor.

Det gemensamma arbetet har handlat om att utbyta erfarenheter kring planering och upplägg i ett nätverk som träffats åtta gånger under tiden före och efter det att Luppenkäten besvarades av elever i årskurs 8 på grundskolan och årskurs 2 på gymnasiet. De gemensamma resurserna har samordnats av en projektledare anställd vid Regionförbundet. I uppdraget ingår att forskare skall sammanställa och analysera resultatet samt presentera det på två gemensamma konferenser och vid kommunvisa presentationer. Denna utvärdering är också en del i länsamarbetet kring Lupp.

Luppen ger i grunden en sammanställning av ungas svar på en enkät – som kan sammanställas på ett sätt som gör resultatet jämförbart på flera olika nivåer, över tid och med andra kommuner. I och med att undersökningen gjorts av flera kommuner i riket och vid flera tillfällen kan jämförelser göras utanför länet, med jämnstora kommuner eller på andra grunder som kommunerna ser värdefulla för sitt arbete.

4.1 Inför fortsatt lupp arbete

För att Lupp skall bli mer än en enkät måste förberedelsen för genomförandet innehålla en organisation för att ta hand om resultatet i första hand i varje kommun men också i den politiska ledningen i regionförbundet. Luppenkäten i sig leder inte till att unga kan påverka politiken eller att kommunen drar nytta av resultatet, det är först när konkreta åtgärder vidtas som ungdomarna har påverkat och kan dra nytta av genomförandet.

Lupp består av flera delar

1. Genomförande av enkäten
2. Sammanställning resultat
3. Analys av resultatet
4. Prioritering och beslut med anledning av resultatet
5. Åtgärder som genomförs – i stort och smått

4.1.1 Förankring och styrning samt åtgärder med anledning av Lupp

Regionförbundets styrelse har en viktig roll när det gäller att förankra genomförandet av Lupp, om länet vill ha samordning, jämförelse och underlag för en regional ungdomspolitik. Till det gemensamma arbetet i regionen bör regelbundet återkommande, dokumenterade möten mellan lupp samordnare och ungdomspolitiker anordnas i en regionens styrgrupp.

Beslutet att genomföra Luppenkäten behöver tas av kommunfullmäktige - många kommuninvånare berörs direkt eller indirekt av genomförandet.

Det strategiska beslutet att göra lupp innebär att alla som arbetar i kommunen skall medverka till att enkäten fylls i. Det är viktigt att skilja lupp från andra enkäter som görs med andra syften. Naturligtvis skall varje verksamhet göra egna uppföljningar av sin verksamhet. Men ett kommunfullmäktigebeslut torde innebära att Lupp är enkäten om ungas situation, där resultatet är öppet, skall finnas tillgängligt och kunna användas och spridas. I annat fall splittras resurserna på flera enkäter. Det

kan i så fall finnas anledning att utreda om någon annan enkät fyller funktionen att vara jämförbar mellan åren, mellan kommuner i regionen och riket.

Resultatet av luppenkäten måste påverka kommunens budget och verksamhetsplan hos förvaltningarna men också översiktsplan, kommunstrategi och dylikt. Det är först när åtgärder genomförs som synpunkterna som framförs i luppenkäten ger någon återverkning för de unga och kommunens politik.

I beslutet att genomföra luppenkäten bör också en styrgrupp för arbetet utses. Styrgruppen behöver ha mandat och resurser för att styra arbetet samt befogenhet och skyldighet att återkoppla till kommunfullmäktige. I flera av de mindre kommunerna är kommunstyrelsen styrgrupp för Lupp, andra konstellationer kan fungera om mandat och resurser för förankring tilldelas styrgruppen.

Avsikten med att genomföra lupp behöver spridas till samtliga förvaltningar och lokalpressen för att motivera genomförandet och ge de unga och deras föräldrar information som ger dem kunskap om vad Lupp kommer att användas till.

4.1.2 Genomförande av luppenkäten

Organiseringen av genomförandet av luppenkäten har varierat mycket i de olika kommunerna vilket har gett olika svarsfrekvens men också varierande möjlighet att fullfölja arbetet. Informationen och förutsättningarna för att genomföra enkäten kan påverka resultatet, både om de unga väljer att svara men även hur de svarar på frågorna.

Det optimala skulle vara om en och samma person eller ett team informerade och fanns tillhands när enkäten besvarades i hela länet. Regionen har försökt utjämna skillnaderna i hanterandet genom att göra en handbok "från Lupp till handling". I 2012 års Lupp arbete har projektledaren spridit en checklista som varje kommun har kunnat välja att använda.

Checklistan för genomförande av luppenkäten bör förankras och ges till alla som ska instruera och informera om genomförande av Lupp. Det kan vara en fördel om det är samma person som informerar om genomförandet – och på samma sätt. De som ska arbeta med luppenkäten behöver tillräckligt med tid avsatt i sin tjänst, för förberedelse, möten med luppenätverket och själva informationen.

Tillvägagångssättet och de olika arbetsmomenten i genomförandet behöver dokumenteras och checklistan kompletteras med en handlingsplan med tidsangivelser och ansvarsfördelning samt målgrupper för information och hur, när och av vem klasserna informeras. Flera kommuner har ett bra system – men det bygger på att nuvarande luppansvariga gör arbetet även kommande år. Många behöver involveras för att merparten av de unga ska svara. Hur och av vem informationen ges på bästa och effektivaste sätt behöver klargöras. På detta sätt kvalitetssäkras planeringen och är inte beroende av vem som har uppdraget.

4.1.3 Från enkät till resultat

Varje elev svarar på enkäten på Ungdomsstyrelsens hemsida. Svaren samlas som data i en fil, som kan sammanställas på olika sätt med hjälp av ett statistikverktyg (w-lupp). För att resultatet skall kunna analyseras och vara tillgängligt som beslutsunderlag och prioritering av åtgärder krävs en sammanställning av resultatet. Sam-

manställningen kan göras i tabeller, diagram och med olika utgångspunkter. Kommunerna har själva i begränsad utsträckning avsatt resurser för sammanställningen. Gemensamma resurser har avsatts på regional nivå – forskare från Linnéuniversitetet har anlåtats för att redovisa resultatet. Resultatet från luppenkäten fanns tillgängligt, i statistikverktyget w-lupp, i november 2012. En statistiksammanställning levererades till kommunerna i april 2013.

En väl använd resurs kan vara att projektanställa en person eller anlita en konsult (med vana att samla in och sammanställa uppgifter) för att, efter de behov och önskemål som kommunerna har utifrån sina mål, sammanställa resultatet i tabeller och diagram – samt göra en snabb analys. Denna bör kunna göras och redovisas inom en eller högst två månader. Genom att koppla redovisningen till regionförbundet – med en tidplan – för en projektanställd eller en konsult – garanteras leveranstiden.

En forskares analys är värdefull. Det kan finnas anledning att skilja på statistikredovisning och analys, och att fundera i förväg på vad som är användbart som underlag för beslut om åtgärder och prioritering. Är det resultatet av luppenkäten som ska analyseras, och skall resultatet vägas mot andra forskningsresultat?

För att använda forskaren på bästa sätt är ett förslag att denne som i 2012 års lupp arbete anlitas till den första konferensen för att ge en ansats till vad Lupp är och bör användas till. När sammanställningen av resultatrapporten är klar kan den delges forskaren som får tid och resurser för att ge inspel på en avslutningskonferens.

4.1.4 Uppföljning och utvärdering

Själva Lupp är en uppföljning – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken – och den viktigaste utvärderingen torde vara att följa upp på vilket sätt resultatet av luppenkäten används. Varje kommun och regionförbundet behöver mätbara mål och ett system för att följa upp att resultatet av Lupp används på det sätt som planerats.

Denna processutvärdering av själva arbetet med genomförandet av luppenkäten kan med fördel ersättas med sammanställning av resultatrapporten och nätverkets egen dokumentation av sitt arbete.

4.1.5 Hur blir Lupp lokal ungdomspolitik?

Varje kommun och regionförbundet behöver en plan för hur resultatet skall av luppenkäten skall hanteras så att det som framkommer leder till åtgärder. Om Lupp skall ge resultat i längden behöver luppenkäten vara underlag för kommunernas arbete med budget, verksamhetsplan och rutiner för det dagliga arbetet.

Planera in i kommunens flerårskalender när resultatet skall tas upp på kommunfullmäktige, koppla åtgärder till budget och ansvarig på den förvaltning som ansvarar för frågan. När uppföljningen av redovisningen av ekonomi och verksamhet sker skall luppåtgärderna finnas med och följas upp precis som all annan verksamhet.

Märk luppåtgärder – med en logga – på samma sätt som EU kräver när de beviljar projektmedel. Det är motiverande om en enkät leder till åtgärder, i stort och smått.

4.1.6 Informera om Lupp och vad som åtgärdas

Kommuninvånare som vill ha information om kommunens verksamhet söker ofta den på kommunens hemsida. Det bör finnas en sida där syftet, tillvägagångssätt och tidplan för Lupp framgår. Rapporten med redovisning av enkäten bör finnas öppet tillgänglig. Av största vikt är också att följa upp och redovisa de åtgärder som vidtas med anledning av luppresultatet. Kontaktuppgifter till den som är ansvarig för luppen så att den som vill veta mer eller ställa en fråga vet vem som vet mer.

På flera av kommunerna saknas helt information om Lupp. Andra saknar kontaktuppgifter (i fall någon vill veta mer), länkar till Ungdomsstyrelsen och Regionförbundet. Det är få som har lagt in något om hur kommunen har tagit vara på resultatet från tidigare luppenkäter och det arbete som gjorts därefter.

4.1.7 Den regionala samordningen

Projektledarens arbete har uppskattats av kommunerna. Förutom att ge råd och stöd och finnas tillhands för att svara på frågor har projektledarens struktur med nätverksmöten och konferenser gett kommunernas luppansvariga påminnelse om vad som ska göras och när, vilket har varit bra för att driva på arbetet.

Nätverket där kommunernas luppansvariga har träffats har gett utbyte av erfarenheter och idéer där de erfarna har kunnat dela med sig till de som gjort luppen för första gången. Samtidigt har erfarna kunnat dra nytta av nytillkomnas idéer, så har t.ex. Torsås sommarungdomar både spridits till några kommuner men också gett tillstånd en gemensam utbildning för ungdomarna från tre kommuner. Projektledaren har å sin sida använt lupp nätverket som bollplank och stöd för sitt uppdrag att samordna lupp arbetet.

Gymnasieskolan – flera av kommunerna har inte någon gymnasieskola på hemmaplan eller ett begränsat antal gymnasieprogram – och är beroende av gymnasieförbundet och grannkommunernas gymnasieskolor vilket ger en speciell situation när det gäller samverkan. Hemkommunerna är intresserade av "sina" gymnasieelever. Det är svårt för hemkommunen att ha ett aktivt föreningsarbete t.ex. i Kalmar och Karlskrona där flertalet av gymnasieeleverna går.

Samtidigt som ungdomspolitiken är viktig och prioriteras av regionförbundet ger – det en osäker arbetssituation och ad hoc (vi löser det för dagen) situation att inte ha en regional styrgrupp som kan följa arbetet, stödja projektledaren, anta en tids- och handlingsplan samt ta tag i och styra upp arbetet samt vara bollplank om det är något som hakar upp sig.

I ett framtida lupp arbete är det bra med en regional samordnare som kan sammankalla och dokumentera lagom många nätverksträffar, kanske fyra det året som luppenkäten genomförs och två mellanåren.

Sammanfattningsvis kan följande gemensamma insatser vara kostnadseffektiva

1. Nätverksträffar (4 gånger det år luppenkät genomförs och 2 gånger mellanår)
2. Regional lupp samordnare, kallar och dokumenterar
3. Projektanställd eller konsult som sammanställer resultat
4. Forskare för analys och gemensamma konferenser

5. LUPP I REGION OCH KOMMUNER

I detta avsnitt presenteras regionförbundets, gymnasieförbundets samt de elva kommunernas lupparbete. Kommunerna presenteras i bokstavsordning. Uppgifterna bygger på intervjuer i regionförbundet, gymnasieförbundet och kommunerna samt telefonintervjuer med kontaktpersonerna för Lupp.

5.1 Regionförbundet i Kalmar län

Informationen i avsnittet har inhämtats genom intervju med projektledaren för Lupp samt vid möten med chefen för Regionförbundets avdelning för Befolkning och Valfärd, ansvarig för Det goda mötet, ansvarig för Kumulus samt en av de ansvariga kontaktpolitikerna för ungdomsfrågor.

5.1.1 Organisation

Ungdomspolitikerna är en del av den regionala politiken i Regionförbundet i Kalmar län. Organisatoriskt är Lupp en del av regionförbundets verksamhetsområde Befolkning och Valfärd, som också omfattar arbetskraftsinvandring, flyktingmottagning och jämställdhet samt vård och omsorg. Flera verksamheter och projekt för utveckling av ungdomspolitikerna pågår med ledning eller stöd från Regionförbundet.

Det goda mötet är ett socialfondsprojekt med medel från Svenska ESF-rådet. Utgångspunkten var en förstudie tillsammans med Vimmerby Folkhögskola. Det goda mötet omfattar Kalmar läns tolv kommuner som tillsammans med Fryshuset i Stockholm bygger verktyg och strategier samt utvecklar lärande processer utifrån ungdomars förslag. Det goda mötet skall synliggöra och utveckla fritidsledares främjande arbete genom kompetensutveckling.

Regionförbundet stödjer och samarbetar med den ideella föreningen Kumulus som arbetar med projekt och internationella frågor tillsammans med länets kommuner och volontärer. Kumulus är ett verktyg för medlemskommuner och organisationer att arbeta med ungdomspolitik på en praktisk nivå.

Regionförbundet har inte någon styrgrupp för Luppen 2012. Två politiker i regionförbundets styrelse är kontaktpersoner till ungdomspolitikerna och projektledaren för Lupp.

På Regionförbundet i Kalmar läns hemsida finns under rubriken Lupp information om Lupp, varför enkäten görs, rapport med resultat kring flyttning, länk till Ungdomsstyrelsens hemsida samt kontaktuppgifter till Regionförbundets ansvarige. Här finns också handboken som länet gjorde 2009; Från Lupp till handling samt forskarrapporten från Lupp 2009.

4.1.2 Genomförande

Luppundersökningen har genomförts i varje kommun. Resultaten från kommunerna och skall sammanställas av forskare till en regional rapport.

För att kartlägga arbetet med ungdomsfrågor och identifiera eventuella luckor och prioriteringar har Regionförbundet under våren 2013 anordnat dialogmöten med politiker, tjänstemän och unga i varje kommun i länet.

4.1.3 Mål

Regionförbundet har som mål att vara en tydlig och vägledande aktör i den regionala ungdomspolitiken. Arbetet ska vara tydligt för ungdomar och för vuxna som arbetar med ungdomar. Målet är också att utveckla service i form av information till ungdomar i regionen, exempelvis om nationella och internationella program och utbyten.

Regionförbundet har i sin regionala utvecklingsstrategi (RUS) fastställt mål med jämförelse mellan Lupp 2009 och Lupp 2012:

- ungas upplevelse av delaktighet ska vara högre i Lupp 2012
- ungas upplevelse av delaktighet i skolan ska öka från dagens 27 %
- fler unga ska uppleva att de kan göra fler könsneutrala val och att utbudet ökat
- unga ska känna större trygghet och ökad tillgänglighet i kollektivtrafiken
- andelen unga som upplever olika former av utanförskap skall minska från dagens 42 %

Av RUS framgår också rekommendationer som utgår från Lupp:

- kommuner och regionförbund rekommenderas att utifrån Lupp 2009 & Lupp 2012 bygga upp en lokal och regional ungdomspolitik
- samtliga kommuner i länet ska 2015 ha forum för dialog med unga.

4.1.4 Framtid

Regionförbundets framtida arbete med ungdomspolitiken bygger på att fastställa mål i den regionala utvecklingsstrategin som direkt påverkar unga. Åtgärderna handlar om verksamhet, organisation och policy. Utbildningen som genomförts med Ungdomsstyrelsen gav konkreta verktyg. Ett förslag som framförs är behov av en kurs generellt i att "Driva processer".

En tanke är att fortsätta genomföra Lupp i årskurs 8 i grundskolan, i andra året på gymnasiet samt att även använda Luppenkäten till personer i åldern 19 – 25 år.

5.2 Kalmarsunds Gymnasieförbund

Tre av kommunerna som ingår i Lupp ingår i Kalmarsunds Gymnasieförbund, Borgholm, Mörbylånga och Torsås kommuner (även Kalmar kommun är förbunds-kommun). I förbundsstyrelsen finns kommunernas ordförande i utbildningsnämnderna. Huvudansvaret är gymnasieskolan men skolan har ansvar för meningsfull fritid. Förbundsstyrelsen beslutat att genomföra luppenkäten 2012.

Gymnasieförbundet arbetar med elevernas delaktighet bl.a. genom att stödja elevkåren.

Enkäten besvarades på skoltid. Lärarna har fått tillgång till w-lupp så att de ska kunna använda resultatet t.ex. i undervisningen på samhällsprogrammet.

5.3 Borgholms kommun

Borgholms kommun på norra Öland har 10768 invånare varav 1508 i åldern 0-15 och 1027 i åldern 16-24. Lupp har tidigare genomförts 2009.

Styrgruppen har intervjuats i Borgholm. Luppansvariga tjänstemän har intervjuats per telefon vid två tillfällen.

5.3.1 Organisation

Borgholms kommunstyrelse har tagit beslut om organisering av ungdomspolitiken och lupparbetet. Styrgrupp för Lupp är kommunstyrelsen, dvs. förtroendevalda politiker. Kultur- och fritidsnämndens ordförande, också är ersättare i kommunfullmäktige, är utsedd till ansvarig ungdomspolitiker. Kommunens ledningsgrupp med förvaltningscheferna är verkställande av styrgruppens beslut så att ungdomsfrågorna och Lupp integreras i chefernas övriga arbete. Kommunchefen är sammankallande och när Lupp berörs kallas luppansvarig, till mötena.

Kontaktperson i lupp nätverket och ansvarig för Lupp i Borgholm är en personalkonsulent som har 10 % av sin tjänst avsatt för Lupp. Vid Lupp 2009 fanns en tjänst som ungdomssamordnare och under 2010 fanns en folkhälsosamordnare som ansvarade för Lupp.

Det finns inte någon information om Lupp på Borgholms kommuns hemsida.

5.3.2 Mål och uppföljning sedan Lupp 2009

Borgholms kommun har antagit ett handlingsprogram för att öka ungas trygghet och inflytande samt en Folkhälsoplan där Luppen är en del av kartläggningen. Målen är, delaktighet för att engagera unga, ökat inflytande och delaktighet hos ungdomar.

Efter 2009 års Lupp använde Borgholm ett koncept "Med våra ögon sett" för att fördjupa tryggheten hos ungdomar. Fokusgrupper med ungdomar användes för att kartlägga betydelsen av resultatet. En otrygghet som identifierade var att vinterns småstad förvandlas till en storstad sommartid med berusade människor och otrygga vägar till och från skolan. I Löttorp kan det ta 5 minuter för att komma över vägen sommartid, på vintern får man vänta länge innan man ser en bil.

Kommunen har avsatt medel – Nöjesbanken – för ungas egna evenemang samt till gymnasieförbundet för skolavslutningen. Besluten om medlen tas efter ansökan av en arbetsgrupp med vuxna och unga, som har utarbetat ramar för provningen. Nöjesbanken finns på kommunens hemsida.

5.3.3 Genomförande

Vid luppundersökningen har kontaktpersonen informerat rektorer och lärare. Fritidsledare har informerat elever och berörda lärare om syftet med Lupp och varför det är viktigt att svara.

84 % av eleverna i årskurs 8 har svarat på enkäten 2012. Merparten av gymnasieeleverna går på gymnasium i Kalmar, kontaktpersonen är tveksam till hur många på gymnasiet som svarat.

5.3.4 Framtid

Kontaktpersonen har gjort en sammanställning av resultatet av Lupp 2012 som kommer att presenteras i september-oktober för de som svarade på enkäten.

Kommunstyrelsen kommer under hösten 2013 behandla hur resultatet av luppenkäten skall användas och vilka åtgärder som skall vidtas. Det finns inte någon plan för uppföljningen. Det framtida arbetet skall bygga vidare på det tidigare t.ex. med

Nöjesbanken. Erfarenheten från Luppen 2009 var att det inte gavs några tydliga riktlinjer kring vad som skulle åtgärdas.

Planer finns på att informera lokal media. På kommunstyrelsens agenda finns en idé om att ordna en ungdomens Almedalsvecka i Borgholm/Öland. Ungdomsfrågorna kopplas också till andra ansvarsområden.

5.4 Eksjö kommun

Eksjö kommun som har 16368 invånare varav 2782 i åldern 0-15 år och 1800 i åldern 16-24 år (källa Regionförbundet Jönköpings län). Lupp har genomförts 2005, 2007, 2009 och 2012.

En styrgrupp intervjuades i Eksjö, kontaktpersonen och har intervjuats vid två tillfällen.

5.4.1 Organisation

Eksjö kommunfullmäktige gav inför Lupp 2012 uppdraget till kommundirektören som delegerade ansvaret till barn- och ungdomschefen inom mjuka sektorn. Tidigare har ansvaret legat på fritidsintendenten som ingår i samhällsbyggnadssektorn.

Styrgruppen, som har sammankallats av barn- och ungdomschefen, består av förtroendevalda. Fritidsintendenten har inbjudits till mötena och haft en viktig uppgift i lupparbetet. Tanken var att en representant från ungdomsrådet skulle varit med i styrgruppen.

Budget finns avsatt för resor och redovisning m.m. i Lupp men är enligt barn- och ungdomschefen inte tillräcklig. Det finns inte förankring i alla kommunens sektorer, flera saknas i genomförandet av Lupp.

På Eksjö kommuns hemsida finns under rubriken Kunskap om unga ett avsnitt om varför Lupp görs, när och vad resultatet kan användas till. Det framgår inte vem som är ansvarig, kontaktperson eller rapporter från tidigare luppundersökningar.

5.4.2 Mål och uppföljning sedan Lupp 2009

Övergripande mål är ett attraktivt Eksjö inte minst för unga. Genom ett ungdomsråd eftersträvas delaktighet. Det finns inte något måldokument i kommunen som hänvisar till Lupp. Målbeskrivning för hur målen ska användas 2014 – 2015 och hur resultatet ska användas saknas.

Vi behöver bättre kunskap och rätt kunskap, så att vi tar rätt beslut. Luppen kan vara ett sådant verktyg. Målet är att ungas röster ska bli hörda. Det handlar inte om att få sin vilja igenom utan att bli lyssnad på. Bli delaktiga. Styrgruppen

5.4.3 Genomförande

Luppen genomfördes för fjärde gången i Eksjö, svarsfrekvensen var

	Årskurs 8	Gymnasiet 2:an
2005	66 %	ingen uppgift
2009	83 %	74 %
2012	94 %	81 %

Tillvägagångssättet har varit det samma varje år. IT avdelningen fick testa enkäten så att den var möjlig att besvara. Alla rektorer har informerats i god tid om Luppen, upplägget på undersökningen, varför den görs och vad det är för nytta och vikt med Lupp, via mail och vid olika möten. Rektor berättar sedan för sin ledningsgrupp.

Rektorerna gjorde schema som fritidsintendenten fick i god tid. På högstadiet har inte eleverna datorer utan har fått vara i en datasal, lärarna sköter aktiviteten, men vet att fritidsintendenten gör stickprov. Eleverna på gymnasiet samlas vid några tillfällen och besvarar enkäten då fritidsintendenten är med. De som inte har varit på plats har fått svara vid ett uppsamlingsheat. I och med att fritidsintendenten även organiserar andra undersökningar är alla vana vid upplägget och beredda.

5.4.4 Framtid

Styrgruppen i Eksjö beskriver att det finns behov av fler politiker som är intresserade av barn- och ungdomsfrågor och ungdomspolitik och som kan medverka.

Tid är bokad med gymnasiet och årskurs 8 (som nu går i nian) i oktober för redovisning av resultat. En riksdagsman från kommunen är vidtalad för att ge sitt perspektiv och reflektioner. 23 politiker kommer att föra gruppsamtal med eleverna i 23 grupper – 5-6 elever i var grupp. Konsekvenser, formuleringar m.m. kommer att tas upp i korta sittningar med 15 minuter där varje fråga är i fokus.

Styrgruppen beskrev att ansvaret för Lupp har överförts från en sektor till en annan. Det har inneburit en svårighet att hitta tid, resurser och rutiner för Lupparbetet. Genom samarbete mellan de båda har Luppen genomförts på samma sätt under tidigare år.

Det svåra med arbetet är att det är sektorsövergripande. Alla behöver förstå att det är ett arbete för hela kommunen. Fler tjänstemän har en uppgift i lupparbetet. Årets organisering med sektorchefen för barn och utbildning och engagerade politiker i styrgruppen har lyft och gett arbetet mer stuns. Genom vårt samarbete har även genomförandet gått bra. Luppgenomförare

5.5 Emmaboda kommun

Emmaboda kommun har 8991 invånare varav 1275 är 0-15 år och 951 är 16-24 år.

Kommunstyrelsen intervjuades av utvärderaren (en punkt på ordinarie dagordning) samt telefonintervju med ansvarig för Lupp vid två tillfällen.

5.5.1 Organisation

Kommunfullmäktige har tagit beslut om handlingsprogram för Lupp som beskriver och återkopplar inför Lupp 2012, vad som har gjorts och vilka målen är, så att målen är mätbara.

Kommunstyrelsen är styrgrupp och ansvarar för Lupp och den övergripande ungdomspolitiken. Förvaltningschefer är adjungerade. Kommunstyrelsens ordförande sammankallar. Ansvarig tjänsteman är kommunkonferenssekreteraren som också är sekreterare. Kommunstyrelsen sammanträder ca 20 ggr per år. Det finns en matris för ärenden där Lupp och ungdomspolitiken finns med och tas upp när något hänt.

Ungdomsarbetet är sektorsövergripande i hela koncernen, ledningsgrupp är förvaltningschefer och vd. En arbetsgrupp med ett övergripande samarbete finns i "Ung i Emmaboda" med tjänstemän från alla förvaltningar.

Ungdomspolitiken tas med i arbetet med kunskap från Lupp, i fysisk planering och folkhälsofrågorna som går på tvärs genom alla frågor.

Emmaboda kommun informerar på sin hemsida under rubriken "politik och påverkan" om Luppen, varför den görs och hur den används. Länkar finns till Regionförbundets hemsida och Ungdomsstyrelsens hemsida. På hemsidan finns uppgift om kontaktperson för Lupp med telefonnummer och e-postadress.

5.5.2 Mål och uppföljning sedan Lupp 2009

Emmaboda har en handlingsplan med prioriterade mål, som har följts upp. Ungdomspolitiken anges som lika viktig som all annan verksamhet i kommunen. Ett förslag som kom upp 2009 och vid andra tillfällen är ett Ungdomens hus.

I Emmaboda har ungdomspolitiken kopplats till den ekonomiska politiken, varje nämnd ska göra barnbokslut i varje större beslut och ta hänsyn till barnens perspektiv i sina beslut.

Det finns ett barnfullmäktige, som samlar in synpunkter från låg- och mellanstadiet. Kommunen arbetar återkommande med demokratiarbete där unga är med. När översiktsplanen togs fram var plangruppen i gymnasieskolan med en idékatalog som tagits fram. Frågor har också ställts om stationsområdet, till både gymnasieet och grundskolan.

5.5.3 Genomförande

I Emmaboda var svarsfrekvensen var 79 % i årskurs 8.

Vi hade samma organisation och informerade på samma sätt som 2009 – men till en skola som bytt rektor gick inte informationen fram (kommunikationen brast

oss emellan). Det nådde inte ut till berörda att Lupp inte är vilken enkät som utan att den är högt prioriterad av kommunstyrelsen Luppansvarig

5.5.4 Framtid

Utifrån erfarenheterna från Lupp 2009 och önskemålet om ett ungdomens hus kommer kommunstyrelsen att träffa olika ungdomsgrupper. Vid ett möte med ett elevråd visade att det snarare var mötesplats som saknades.

Kommunen planerar att avsätta medel för att få barn och unga på rätt spår i samhället, i utbildning och arbete.

Lupp har presenterats för alla nämnder. Utifrån arbetsgruppen kommer referensgrupper att skapas med olika funktioner i samhället, personer och aktörer i samhället, t.ex. folkhälsa, landstinget, näringslivet, studieförbund. På en ungdomsmässa samlas företagen och presenterar olika yrkesgrupper så att unga ska få veta vilka yrken som finns på företagen i kommunen.

En heldag i september är planerad för tjänstemän och politiker samt grundskolan och gymnasium med information till allmänheten på kvällen. Därefter planeras reflektion och fokusgrupper i oktober. Tanken är att ta upp projekt och aktiviteter som ska prioriteras och involvera unga, vuxna och aktiva i organisationer och föreningar, kanske musikföreningen som ordnar samlingar och samtalar med ungdomar och stödjer unga. Frågorna kommer att tas upp utifrån resultatet av Lupp i en dialog.

5.6 Hultsfreds kommun

Hultsfreds kommun har 13550 invånare varav 1924 i åldern 0-15 år och 1606 är 16-24 år. Lupp har genomförts 2005, 2007, 2009 och 2012.

I utvärderingen har styrgruppen intervjuats i Hultsfred samt luppansvarig och deltagaren i nätverket per telefon vid två tillfällen.

5.6.1 Organisation

Kommunstyrelsen har beslutat att Luppen ska göras. En styrgrupp, med mandat som styrgrupp och arbetsgrupp, har utsetts med politiker och tjänstemän.

Styrgruppen består av politiker från barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, en tjänsteman från barn och utbildning samt två tjänstemän från kultur och fritid. Ordförande är arbetsledare för fritidsledarna och ansvarig för ungdomsfrågor. Styrgruppen har möte en gång per månad. Ledamöterna tar med sig frågorna till sina nämnder. När frågor berör andra nämnder och förvaltningar bjuds de in.

5.6.2 Mål och uppföljning sedan Lupp 2009

Hultsfred har använt områden som sticker ut i Lupp som målområden i Folkhälso-planen. Mål för ungdomsarbetet är att ha mötesforum för bättre kontakt, samverkan mellan beslutsfattare och unga. Inför den kommunvisa redovisningen från forskarna har Hultsfred anmält intresse för jämställdhet, delaktighet och skolmiljö.

Kommunen har använt Lupp för att följa upp kost, fysisk aktivitet, droganvändning och alkohol. Ungdomsforum anordnas en gång per år.

Styrgruppen har konstaterat att de år Luppen har gjorts i Hultsfred, 2005, 2007 och 2009 har vissa punkter återkommit varje år, kommunikationer t.ex.

Hultsfreds kommuns hemsida har en rubrik Lupp – ungdomsforum där information finns om Lupp, när och varför den genomförs, samt de viktigaste resultaten. Kontaktuppgifter, telefonnummer och e-postadress finns till Lupp-kontaktpersonen.

5.6.3 Genomförande

Svarsfrekvensen på luppenkäten i Hultsfreds kommun

År	högstadiet	gymnasiet
2005	91%	82%
2007	83%	ingen uppgift
2009	90%	69%
2012	99%	68%

Fritidsledarna var med i alla klasser när luppenkäten besvarades. Lärare och arbetsgrupper samt rektorer informerades vilket har öppnat dörrarna till klassrummen. Det fanns inte något mål för svarsfrekvensen på luppenkäten

5.6.4 Framtid

Lärarna har informerats om Lupp och getts direkt möjlighet att använda statistiken i w-lupp.

Under sommaren 2013 har ungdomar som jobbat med fördjupning i vissa frågor, t.ex. att beskriva en profil; hur en tjej i 8:an tycker och tänker, vad sticker ut? Resultatet kommer att användas i elevråd, ungdomsforum och för lärare. Tillsammans med Torsås och Vimmerby har ungdomarna utbildats vid tre tillfällen, om barnkonventionen, på ett museum och kring utvärdering.

Ett ungdomsforum planeras efter kommunens resultatgenomgång med forskaren i september. Planer finns på att samla fokusgrupper kring vissa frågor.

Inför framtida luppundersökningar har luppansvarig påpekat att det är viktigt med länets samverkan samtidigt som kommunerna inte kan stöpas i samma form.

5.7 Högsby kommun

Högsby kommun har 5730 invånare varav 873 i åldern 0-15 år och 625 är 16-24 år. Högsby har genomfört Lupp 2009 och 2012.

Utvärderaren träffade luppgruppen i Högsby i juni 2013 samt har intervjuat Luppansvarig vid två tillfällen.

5.7.1 Organisation

Kommunstyrelsen har beslutat att genomföra Luppen med utbildningsutskottet som ansvariga. Styrgruppen består av två grupper: en med tjänstemän; fritidschefen är sammankallande, övriga är rektor för gymnasiet, biträdande rektor för grundskolan, en socialsekreterare och två fritidsledare. Den andra styrgruppen består av samma tjänstemän men också ordförande för utbildningsutskottet, kommunledningen, och socialutskottet. Det finns inte någon ordförande för styrgruppen, sekreterare är fritidschefen, som också kallar till möten. Tiden bestäms på plats möte för möte.

Det finns inte någon information på Högsby kommuns hemsida om Luppen, att den görs eller kontaktperson. Vid sökning finns Lupp med i protokoll från kommunstyrelsen 2010 och i en kallelse inför möte den 10 september 2013.

5.7.2 Mål och uppföljning sedan Lupp 2009

I planeringen inför forskarnas redovisning i september 2013 har kommunen tagit upp frågor om flytta, hälsa, trygghet, delaktighet, alkohol och tobak samt fördjupad jämförelse med Lupp 2009.

Som en följd av 2009 års Lupp har Högsby kommun avsatt 200 000 kronor att användas för utvecklingsprojekt som unga själva driver. Kommunens folkhälsoplan har mål som bygger på Lupp. Ett ungdomsråd har bildats. Ungdomar på landsbygden erbjuds under flera år buss till fritidsgården i Högsby.

I arbetet med ungdomsfrågor har byalag, samhällsföreningar, en framtidsdag med föreningar och näringsliv samt unga entreprenörer engagerats.

5.7.3 Genomförande

Svarsfrekvensen drygt 96 % i årskurs 8 är något bättre 2012 jämfört med 2009. Rektorerna fick information och informerade lärare och elever om genomförandet. Fritidsledarna var på plats när eleverna svarade. Tillvägagångssättet var ungefär detsamma 2009.

5.7.4 Framtid

Fritidsledarna har gjort en sammanställning av resultatet som redovisades i juni 2013 för styrgruppen samt för eleverna i årskurs 8. Högsby planerar en framtidsdag i november, ansvarig är ett utskott till kommunstyrelsen och innehållet läggs upp tillsammans av politiker, tjänstemän och elever. Eventuellt ska föreningar och näringsliv bjudas in.

Planer finns på att informera kommunbygderådet och att ha en dialog med ungdomsrådet. Kommunfullmäktige kommer att ta upp frågan. Övriga som kan komma att informeras är kommunala chefer och tjänstemän i mjuk sektor.

5.8 Mörbylånga kommun

Mörbylånga kommun har 14256 invånare varav 2592 i åldern 0-15 år och 1381 i åldern 16-24 år. Mörbylånga har genomfört Lupp 2009 och 2012.

I utvärderarens intervju i Mörbylånga hösten 2012 medverkade elever från två skolor, tre politiker och fem tjänstemän. Kommunens luppkontaktperson har intervjuats i maj 2012 och juni 2013.

5.8.1 Organisation

Kommunstyrelsen i Mörbylånga har beslutat att genomföra Lupp och delegerat ansvaret till barn- och fritidsutskottet. Ansvarig tjänsteman har inte utsetts formellt utan fritidsgårdschefen som tidigare ansvarat för Lupp har tagit sig an uppgiften. Det finns inte någon styrgrupp eller annan ledningsgrupp i Mörbylånga kommun för Luppen 2012. Verksamhetsområdeschefen Barn och ungdom har varit stöd och bollplank i lupparbetet.

På Mörbylånga kommuns hemsida finns information om Luppen 2009 och länk till Ungdomsstyrelsen. Där finns också Mörbylångas rapport från Luppen 2009 tillgänglig i populärversion och fullständig rapport. Det saknas information om Lupp 2012 samt kontaktperson för lupparbetet på Mörbylångas hemsida.

5.8.2 Mål och uppföljning sedan Lupp 2009

Mörbylånga har inte antagit något program eller fastställt särskilda mål för Luppen 2012. Kommunen har ett övergripande tema "Människan i fokus" som ska finnas med i all verksamhet. Inför forskarnas redovisning i september 2013 har Mörbylånga fastställt temana hälsa och inflytande.

Sedan 2009 har organisationen och tjänster förändrats och personal har bytt arbetsuppgifter. Det är inte klart uttalat var ansvar och tid för lupp genomförandet finns. Frågor har uppstått om vem som ansvarar för Lupp. Skolfrågor är centrala i luppenkäten men det framgår inte i Mörbylånga och genom oklarheter har andra skolenkäter prioriterats i skolan.

Sedan Lupp 2009 finns uppdrag att göra ett barn- och ungdomspolitiskt handlingsprogram, som nu pågår.

5.8.3 Genomförande

Svarsfrekvensen i årskurs 8 för Lupp 2012 är så gott som 100 % (en eller två elever har inte svarat) i såväl Mörbylångas enda kommunala högstadieskola och i friskolan. Rektorerna har ställt upp med datorer och schemalagd tid. En IT-lärare har funnits med för att lösa problem som kunde uppstå. Gymnasiet finns inte i Mörbylånga, eleverna går i Kalmar.

Information lämnades till varje grupp om att Luppen görs utifrån de ungas egna förutsättningar och behov, för deras skull. Svåra ord förklarades, postnummerindelningen beskrevs; Färjestaden (sovstad till och en del av Kalmar) samt landsbygden på södra Öland. Två fritidsledare fanns med varje gång svaren gavs. Det är samma tillvägagångssätt som 2009. Till särskolan drogs pappersexemplar fram som eleverna fick svara på. Luppansvarig har knappt in de enkäterna i systemet.

Resultatet har spridits genom instruktion och möjlighet att använda w-lupp till alla; kommunalråd, förvaltningschefer på bred front till politiker och tjänstemän som kan välja vad eller hur mycket de använder det och vem de sprider det till.

5.8.4 Framtid

När Luppen genomfördes 2009 fanns en nämnd och förvaltning som var ansvarig och avsatte tid och medel för genomförande. En styrgrupp fanns med alla mjuka förvaltningars chefer och politiker. En arbetsgrupp med rektorer, socialsekreterare och förskola samt kultur och fritid samt friskvårdssamordnare ansvarade för åtgärder.

Vad som händer med luppresultatet är inte klart. I Mörbylånga saknas uppdrag till ansvarig tjänsteman. Det finns förväntningar på åtgärder men finns inte avsatt medel för åtgärder.

Det behövs vilja, mål och strategi. Tydlighet. Annars är inte Lupp till så stor nytta. Svaren är en sak sedan börjar arbetet. För det fortsatta arbetet med att ta tillvara resultatet av Lupp behöver vi styrgrupp, arbetsgrupp samt medel och tid.

Kontaktpersonen

5.9 Nybro kommun

Nybro kommun har 19486 invånare varav 3037 i åldern 0-15 och 2333 är 16-24 år. Nybro genomförde första Lupp 2012.

Styrgruppen har intervjuats i Nybro av utvärderaren. Utvecklingssekreteraren har intervjuats per telefon vid två tillfällen.

5.9.1 Organisation

Kommunstyrelsen i Nybro kommun har beslutat att genomföra Lupp 2012. Ansvarig för genomförandet är kommunkontorets utvecklingssekreterare. Styrgruppen består av kommunstyrelsens ordförande, kulturutskottets ordförande, kommunstyrelsens vice ordförande samt förvaltningschefen för barn- och utbildningsförvaltningen (som också ansvarar för kulturfrågor). Ordförande är kommunstyrelsens ordförande, sekreterare är utvecklingssekreteraren som också sammankallar styrgruppen. Även ungdomsrådets ordförande skall vara med i styrgruppen.

Flera av politikerna har erfarenhet som ansvarig för ungdomsfrågor i regionförbundets styrelse. Utvecklingssekreteraren arbetade i Torsås kommun när Lupp genomfördes 2009. Barn- och utbildningschefen har erfarenhet från tidigare tjänst när Luppen genomfördes i Emmaboda kommun.

Ungdomsrådet är en del av kommunfullmäktiges organisation, ledamöterna utses av skolorna. Ungdomsrådet är remissinstans till nämnderna. Ungdomsrådet rapporterade i kommunfullmäktige i april 2012 om vad de gjort i de politiska processerna, vad de gjort för nytta, påverkat och genomfört för aktiviteter. Ungdomsrådets ledamöter får stipendium när de går ut skolan.

Det finns inte någon information på Nybro kommuns hemsida om lupparbetet. Sökning på ordet "Lupp" ger träff på ett antal protokoll där styrgruppen har informerat om Lupp i ungdomsrådet, kommunstyrelsen och dess arbetsutskott, folkhälsoutskottet samt om resultatet på teknik- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträde.

5.9.2 Mål

Folkhälsoplanen innehåller utgångsvärden som jämförelse med andra kommuner, då Nybro inte hade några tidigare värden, 2012 gjordes Luppen första gången. I fortsättningen ska Lupp ingå i nämnders ordinarie arbete och redovisas till kommunfullmäktige i delårsbokslut och årsbokslut. Lupp innefattas i flera av kommunfullmäktiges mål, att invånarna ska kunna påverka samt att Nybro ska vara en attraktiv plats att bo, arbeta och besöka.

Kommunstyrelsen har 2012 antagit en Strategi för ungdomspolitik utifrån kommunfullmäktiges beslut att i folkhälsoplanen prioritera delaktighet och inflytande i samhället, barn och ungas uppväxtvillkor och tobak, alkohol, narkotika, doping och spel-förebyggande arbete.

5.9.3 Genomförande

Svarsfrekvensen i högstadiets årskurs 8 var över 80 %. Kommunen hade inte antagit något mål för svarsfrekvensen. 35 % av Nybros gymnasieelever går i Kalmar.

Styrgruppen har informerat skolorna inför genomförandet. I informationen till eleverna användes filmen som Regionförbundet har tagit fram.

En barn- och ungdomsgrupp arbetar främjande för folkhälsa, här ingår: barn- och utbildning, kultur, fritid, fritidsgården, samhällsbyggnad, individ- och familjeomsorg, bibliotek, kulturskola, frivilligorganisationer, ungt engagemang, polisen, studieförbund, familjecentrum och kuratorer. Gruppen har äskat medel i budgeten 2013.

Lokalpressen har skrivit om Nybros Lupp genomförande och en pressinformation kommer att sändas för att uppmuntra att skriva om resultatet.

5.9.4 Framtid

Styrgruppen planerar att ge eleverna en återkoppling av resultatet. Resultatet kommer att redovisas för kommunfullmäktige och dess presidium samt i flera nämnder. Bostadsbolag, kulturutskottet, föreningslivet och kulturföreningar kommer att involveras. Näringslivschefen är vidtalad om att medverka. Lärarna har erbjudits utbildningsdag med introduktion i w-lupp och handledning.

Det finns planer på att bryta ner svaren på de som bor i staden och på landsbygd. Det som sticker ut kommer eventuellt att tas upp i djupintervjuer. Jämförelsen på länsnivå mellan 2009 och 2012 kommer att användas för att se var Nybro utmärker sig. Kommunen planerar inte någon egen rapport.

Kommunen avsätter i budgeten 7 miljoner i projektpengar för att utveckla kommunen. Projektpengarna ska ge möjlighet till utvecklingsprojekt i kommunens organisation och med medborgarperspektiv, det kan vara demokratiprojekt.

Vi vill försöka hitta några smågrejer, med symbolvärde. t.ex. parkbänkar, som inte kostar så mycket och lätt åtgärdas snabbt och märkbart. Styrgruppen

En barn- och ungdomsvecka planeras. Det finns planer på att ha en mötesplats med kvällsöppet café som ska testas tillsammans med caféer i Nybro.

5.10 Oskarshamns kommun

Oskarshamns kommun har 26144 invånare varav 4368 i åldern 0-15 år och 2839 är 16-24 år. Oskarshamns kommun har genomfört LUPP 2005, 2007, 2009 och 2012.

I utvärderingen har styrgruppen intervjuats i Oskarshamn. Ordförande och Luppansvarig har intervjuats per telefon.

5.10.1 Organisation

Kommunstyrelsen har tagit beslut om att Luppen skall genomföras. Kommunstyrelsens utskott för folkhälsa och samhällsskydd är styrgrupp för Lupp. Styrgruppen har åtta sammanträden per år.

Arbetsgruppen för Lupp, fem tjänstemän och fem politiker, sammanträder minst en gång i månaden, beroende på läget i lupparbetet.

På Oskarshamns kommuns hemsida finns en särskild rubrik "Lupp" där information finns om vad Lupp är, varför den görs och hur resultatet används. Oskarshamns rapport från Lupp 2009 finns i både populärversion och fullständig version. Här finns också telefonnummer och epostadress till kontaktpersonen för Lupp. Minnesanteckningar från Luppgruppen finns fram till 2010-12-20.

5.10.2 Mål och uppföljning sedan Lupp 2009

Arbetsgruppens mål är "Luppresultatet används som verktyg i samtliga förvaltningar". Arbete med en Ungdomspolitisk plan pågår.

Ett arbete pågår där arbetsgruppen följer upp åtgärder efter Lupp 2009. En stor åtgärd är en förstudie för mötesplats i centrum, en annan ett ungdomsår. Som en följd av Lupp 2009 inrättades en tjänst som ungdomssamordnare.

En förstudie genomfördes 2011 för att planera genomförande av Lupp i Sydafrika. Ett treårigt projekt med start 2013 finansieras av Internationellt Centrum för Lokal demokrati.

5.10.3 Genomförande

Lika stor andel svarade på luppenkäten 2009 som 2012:

Högstadiet årskurs 8	89 %	Gymnasiet årskurs 2	80 %
----------------------	------	---------------------	------

Kommunen har inte fastställt något mål för hur hög svarsfrekvens som förväntades. Inför Luppen 2012 besökte representanter från arbetsgruppen alla skolor och återkopplade Lupp 2009. Årskurs 8 informerades klassvis. I 2:an på gymnasiet gavs informationen i aulan, det var frivilligt och alla kom inte. Alla svarade på skoltid. Det finns planer på att följa upp varför svarsfrekvensen inte var högre.

5.10.4 Framtid

Under fyra veckor, sommaren 2013 analyserade feriearbetare, ur ett ungdomsperspektiv - vad trygghet står för. De tog bilder, filmade trygga platser. "Trygga platser, varför är de trygga?", "Otrygga platser, varför är de otrygga?" "Hur kan platserna göras om så att de blir trygga?" Ungdomarnas rapport skall ingå i en slutrapport som arbetsgruppen gör.

Detta är ett led i arbetet med Luppen, vi har inspirerats av Torsås till att använda feriearbetare. Luppansvarig

Oskarshamn har infört ett återkommande ungdomsår för att tydliggöra olika aktiviteter som har med ungas inflytande att göra.

Resultatet av Lupp 2012 ska analyseras i fokusgrupper som arbetsgruppen leder. Följande fokusgrupper planeras, kommunstyrelsen, nätverk med arbetsgivare, fritidsgårdspersonal, brottsförebyggande rådet, föreningslivet samt studievägledare på skolorna. Arbetsgruppen arbetar också med undersökande team i några klasser på högstadiet med vissa frågeställningar.

Det finns en planering som har vuxit fram med tidplan som checkas av med styrgruppen. En slutrapport med förslag på åtgärder kommer att redovisas för kommunfullmäktige i februari 2013. En lärdom från Lupp 2009 är att det inte avsattes budget och ansvarig förvaltning kopplat till föreslagna åtgärder. En populärversion av slutrapporten kommer att tas fram med hjälp av elever som läser media på gymnasieskolan.

Elever från utökade arbetsgruppen återkopplade resultatet från de lokala frågorna till de elever som svarat på dessa. Alla eleverna i klasserna kommer att informeras om resultatet av enkäten och förslag på åtgärder.

Lokaltidningen har skrivit om Lupp, utifrån några perspektiv: bo kvar – flytta, jobb, jämställdhet, företag och fritid. Kommunen har informerat om Lupp i en tidning som går ut till alla hushåll.

5.11 Torsås kommun

Torsås kommun har 6858 antal invånare varav 1077 i åldern 0-15 och 702 i åldern 16 - 24. Torsås har genomfört Lupp 2009 och 2012.

Styrgruppen har intervjuats i Torsås. Tidigare luppansvarig samt ungdomssamordnaren har intervjuats per telefon.

5.11.1 Organisation

Kommunstyrelsen tog 2009 beslut om att använda Lupp som ett verktyg i sitt ungdomspolitiska arbete. Nuvarande befattningshavare tillträdde som ungdomssamordnare veckan innan Luppens genomförande 2012. Ungdomssamordnaren är anställd på socialförvaltningens arbetsmarknadsenhet och finansieras av Socialnämnden och Bildningsnämnden. Samverkan med högstadiet och mellanstadiet ingår.

Styrgruppen har sammankallats av ungdomssamordnaren som också för anteckningar från mötena. Ledamöterna är inte utsedda i något politiskt forum. I styrgrup-

pen ingår fritidsgårdsansvarig, rektor, utbildningsledaren vid bildningsförvaltningen, bildningschefen samt projektsamordnaren vid bildningsförvaltningen.

5.11.2 Mål och uppföljning sedan Lupp 2009

De viktigaste frågorna som redovisades från Lupp 2009 var behov av ett miljöpolitiskt projekt, en samlingsyta, eller samlingscafé, ungdomar saknade träffpunkt där de kan känna sig hemma.

Resultatet 2009 bearbetades på ett Ungdomsting med representanter för högstadiet och mellanstadiet. Ett resultat är inrättandet av tjänsten som ungdomssamordnare. Korrespondensgymnasiet och ungdomar hade önskemål om ett café som nu finns.

5.11.3 Genomförande

Alla utom 4-5 elever har svarat på Lupp 2012 i årskurs 8. Lika många i gymnasiet Torsås (23 % av gymnasieeleverna går i Torsås gymnasium). Uppgift har inte lämnats för gymnasieelever på annan ort. Alla klasser informerades av ungdomssamordnaren. Luppenkäten besvarades i datasal.

Kommunstyrelsen, centrala ledningsgruppen, och elevhälsan har informerats om Lupp. Ungdomssamordnaren har haft dialog med högstadieleverna alla klasser i årskurs 7-9 om teman som fritid, delaktighet, skola, hälsa. Vad som fungerar och inte fungerar. Frågorna har inspirerats av Luppen.

Bildningsnämnden har tagit beslut om Lupp. Rektor på högstadiet och korrespondensgymnasiet har diskuterat på en personalkonferens. Lupp redovisas och diskuteras i klassråd och klasser. Det finns program för elevhälsa och kurator som även fanns 2009. Oavsett resultat kommer Lupp att vara ett diskussionsunderlag i grupper, bildningsnämnden m.m.

Lokalpressen har skrivit mycket om genomförandet men innan genomgång av resultatet avvaktas analysen.

Det finns inte någon information om Luppen på Torsås kommuns hemsida.

5.11.4 Framtid

Under sommaren har sju unga varit anställda för att göra analys och tolka för en rapport. De har fått 3 veckors utbildning för att ha kunskap om ungdomsfrågor men även hälsofrågor. Rekryteringen har skett genom en facebook-annons.

Ungdomssamordnaren har utarbetat underlag för en ungdomsstrategi. En organisation kring tjänsten föreslås med en arbetsgrupp med ansvar för ungdomsfrågor, där Lupp är en del. Tre förvaltningar, bildning, social och fritid föreslås vara delaktiga för att frågorna skall vara förankrade.

Plan finns på att ta fram ett klistermärke för att informera om när en åtgärd är genomförd efter Luppen. Luppresultatet kommer att användas i en folkhälsoplan.

5.12 Vimmerby kommun

Vimmerby kommun har 15403 invånare varav 2531 är 0-15 år och 1789 är 16-24 år. Lupp har genomförts i Vimmerby kommun, 2005, 2007, 2009 och 2012.

Utvärderaren har intervjuat en Lupp arbetsgrupp i Vimmerby, samt vid två tillfällen intervjuat folkhälsosamordnaren och fritidsledaren per telefon.

5.12.1 Organisation

Kommunstyrelsen har tagit beslut om att genomföra Lupp. Ansvaret för ungdomsfrågor och Lupp är delegerade till kultur- och fritidschefen. Styrgruppen består av förvaltningscheferna folkhälsa, vårdscenar samt kultur- och fritidschef.

Folkhälsopolitikerna samt presidierna i nämnderna, kommunstyrelsen, kommunchefen och förvaltningscheferna träffas en halv dag fyra gånger per år, då bl.a. ungdomsfrågor och Luppen tas upp. Det bildas arbetsgrupper utifrån luppresultatet.

På Vimmerby kommuns hemsida finns under "Barnkonventionen" en rubrik, Aktuell Lupp, där finns information om att luppenkäten genomförts 2012 samt kontaktpersons telefonnummer och e-postadress.

5.12.2 Mål och uppföljning sedan Lupp 2009

Lupp har involverats i ordinarie verksamhet. Kommunens folkhälsoplan för 2011-2015 har Luppen med som grund. Lupp används i arbete med barnkonventionen.

Uppföljning görs kontinuerligt, men lupp används inte som indikator. Tidigare har enskilda frågor följts upp. De viktigaste frågorna som Vimmerby jobbat med har varit, bemötande och dialog mellan politiker och ungdomar, elevrådsdemokrati och ungdomsforum. Gymnasieskolan arbetar med ung företagsamhet.

Barnbokslut görs i alla förvaltningar. Såväl skolforum som ungdomsforum används för att medverka till ungas inflytande. Ett förslag var en var mötesplats som nu finns.

En särskild metod har utarbetats för att samla och samtala med unga, ett Globträd:

Vi samlas kring ett sockerdrickaträd som symbol för en mötesplats. Frågorna är konkreta och utgår från barnkonventionen. 5 maj varje år tas frågan upp och diskuteras. Alla klasser skall vara med.

5.12.3 Genomförande

Nästan alla har svarat i årskurs 8 i grundskolan, det är lite fler än 2009. I gymnasiet schemalades tiden för när Lupp skulle besvaras det är nytt 2012. Informationen har varit mer strukturerad 2012.

Fritidsledare och skola har genomfört fokusgruppsintervjuer med ungdomar, en grupp om 8-10 personer per skola har plockats ut så att det finns killar, tjejer, från ytterområden och innerområden, och med olika bakgrund. De har diskuterat vad de tycker utifrån Luppen.

Lupp har återkopplats till de elever som svarat, även polis, kommunstyrelsens arbetsutskott m.fl. var med.

5.12.4 Framtid

Vimmerby planerar att jämföra resultatet och se vad som har förändrats mellan 2012 och 2009. Särskilt kring delaktighet, jämställdhet och inflytande. Kommunens väl inarbetade organisation för åtgärder och uppföljning kommer att användas.

5.13 Västerviks kommun

Västerviks kommun har 35892 invånare varav 5488 i åldern 0 – 15 år och 3810 är 16-24 år. Västervik gjorde Lupp första gången 2012.

Utvärderaren träffade en ungdomspolitiker samt ansvarig tjänsteman för utskottet för folkhälsa och samhällsskydd tillsammans med Lupp kontaktperson. Den senare har också intervjuats per telefon vid två tillfällen.

5.13.1 Organisation

Kommunstyrelsen tog ett principbeslut om barn och ungdomsfrågor 2009-2010 och beslutade bilda Ung & Trygg. Till verksamheten avsattes en promille av skol-, social- och kultur- och fritidsnämndernas budget. Ung & Trygg konstaterade att det saknades underlag kring unga situation och beslutade använda Lupp. Ung & Trygg är ett koncept med praktiska åtgärder som är förankrat i skolorna.

Styrgrupp för lupparbetet har varit kommunstyrelsens Utskott för Folkhälsa och Samhällsskydd, som består av fem politiker. Där samlas allt för att få en bättre förståelse och långsiktigt kunna arbeta med frågorna. Lupp har varit en punkt på dagordningen vid varje möte, var sjätte vecka. När formella frågor har varit aktuella har de tagits upp till kommunstyrelsen för beslut.

Ledningsgruppen för Ung & Trygg består av politiker och tjänstemän; fritidsgårdschefen, säkerhetssamordnaren vid räddningstjänsten (som har ansvar för vissa ungdomsfrågor), ansvarig för ungas åter till gymnasiet, två politiker från utskottet för Folkhälsa och samhällsskydd samt kultur- och fritidschefen. Vid vissa tillfällen har utvecklingssekreteraren deltagit. Sammankallande har varit säkerhetssamordnaren.

På Västerviks kommuns hemsida finns under rubriken Lupp, information om Lupp, styrgrupp, varför Lupp görs, vad resultatet kan användas till och vilka som är ansvariga för genomförandet och att ta tillvara resultatet. Namn finns på kontaktperson, telefonnummer och e-postadress saknas dock.

5.13.2 Mål

Ett måldokument har antagits för Ung & Trygg. Lupp skall användas för att ge en bild av vad unga känner kring och för att beskriva uppväxtvillkoren för barn och unga i Västervik. Kommunfullmäktige har antagit en folkhälsoplan som bl.a. innefattar trygga uppväxtvillkor och delaktighet.

5.13.3 Genomförande

Svarsfrekvensen var drygt 90 % utom på en högstadieskola där det var 45 %, det är bara en klass som har svarat. Kommunens inarbetade rutiner användes när enkäten skulle besvaras. Fritidsgårdschefen gick ut med information via en särskilt utsedd

kontaktperson på varje skola. Vanligen har dialogen skett enbart via e-post. På en skola har kommunikationen med kontaktpersonen inte fungerat.

5.13.4 Framtid

Ung & Trygg projektet har avslutats och delar fortsätter som projekt eller etablerade verksamheter. Lupp är ett av dessa projekt.

Under året som Lupp har genomförts har kultur- och fritidsnämnden och förvaltningen lagts ner. En nyinrättad tjänst som fritids- och folkhälsostrateg ansvarar för att lupp-projektet fortsätter i kommunens arbete inom barn och ungdomsområdet.

Den förre fritidsgårdschefen håller på och gör en rapport kring vad som är positivt och negativt när det gäller möjlighetsstrukturerna, som väcktes av forskaren vid sista luppkonferensen, för närvarande avvaktas forskarnas rapport. Lupp 2012 är för Västervik som en lägesrapport som ska ligga till grund för att bygga en struktur för bra uppväxtvillkor. Lupp är inte en egen ö – utan en del i helheten.